

Sygn. akt II KK 7/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **A. B.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu na podstawie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 21 stycznia 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 27 października 2015 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 30 czerwca 2015 r.,

**uchyła wyrok Sądu Okręgowego w W. w części utrzymującej
w mocy punkt II wyroku Sądu Rejonowego w W. i w tym zakresie
przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem z dnia 30 czerwca 2015 r., uznał A. B. za winnego przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności. W punkcie II części dyspozytywnej wyroku Sąd na podstawie art. 96 § 1 k.k. i art. 93 k.k. nakazał umieścić A. B. w zamkniętym zakładzie leczenia odwykowego w związku z uzależnieniem oskarżonego od alkoholu.

Wyrok ten zaskarżony został w całości przez obrońcę oskarżonego. W apelacji sformułowano zarzuty obrazy szeregu przepisów postępowania, obrazy prawa materialnego, to jest art. 12 k.k. oraz zarzut rażącej niewspółmierności kary orzeczonej wobec oskarżonego.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w W., wyrokiem z dnia 27 października 2015 r., zmienił zaskarżony wyrok, ustalając inną datę końcową popełnienia przypisanego oskarżonemu czynu. W pozostałej części wyrok utrzymany został w mocy.

Kasację od tego wyroku na korzyść A. B. wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył w niej wyrok w części utrzymującej w mocy rozstrzygnięcie zawarte w punkcie II wyroku Sądu pierwszej instancji, nakazujące umieszczenie oskarżonego w zamkniętym zakładzie leczenia odwykowego w związku z uzależnieniem od alkoholu.

Prokurator Generalny zarzucił wyrokowi Sądu Okręgowego rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na zaniechaniu dokonania przez Sąd Okręgowy wszechstronnej kontroli odwoławczej, w następstwie czego doszło do utrzymania w mocy rozstrzygnięcia nakazującego na podstawie art. 96 § 1 k.k. i art. 93 k.k. umieszczenie oskarżonego w zamkniętym zakładzie leczenia odwykowego w związku z uzależnieniem od alkoholu w sytuacji, gdy orzeczenie takiego środka było w dacie wyrokowania przez sąd odwoławczy niedopuszczalne, bowiem art. 96 § 1 k.k. przewidujący możliwość orzeczenia wymienionego środka zabezpieczającego został uchylony przez ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 396), która w tym zakresie weszła w życie 1 lipca 2015 r., co powoduje, iż zaskarżony kasacją wyrok jest rażąco niesprawiedliwy.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co pozwoliło, zgodnie z treścią art. 535 § 5 k.p.k., na jej rozpoznanie i uwzględnienie zawartego w niej wniosku na posiedzeniu.

Przepis art. 96 k.k., który stanowił podstawę orzeczenia Sądu Rejonowego o umieszczeniu A. B. w zamkniętym zakładzie leczenia odwykowego w związku z jego uzależnieniem od alkoholu przestał obowiązywać z dniem 30 czerwca 2015 r. Ustawodawca znowelizował zawarte w Kodeksie karnym regulacje dotyczące stosowania środków zabezpieczających ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw. Nowe przepisy weszły w życie z dniem 1 lipca 2015 r. W czasie wydawania wyroku przez sąd pierwszej instancji, to jest w dniu 30 czerwca 2015 r., art. 96 § 1 k.k., a więc przepis stanowiący podstawę prawną zaskarżonego rozstrzygnięcia jeszcze obowiązywał. Wyrok Sądu Rejonowego w W. został zaskarżony apelacją obrońcy, w której nie sformułowano zarzutu związanego z uchyleniem art. 96 k.k. Wyrok zaskarżono jednak w całości i sąd odwoławczy zobligowany był do przeprowadzenia kompleksowej kontroli wyroku pod względem jego zgodności z prawem. Sąd Okręgowy zgodnie z art. 433 § 1 k.p.k. powinien bowiem zbadać zaskarżone rozstrzygnięcie także poza granicami środka odwoławczego, biorąc pod uwagę między innymi treść art. 440 k.p.k. Przepis ten zobowiązuje sąd odwoławczy do zmiany zaskarżonego orzeczenia na korzyść oskarżonego wówczas, gdy jego utrzymanie w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe i to także wtedy, gdy wszystkie zarzuty rozpoznawanego środka odwoławczego uzna za niezasadne. Stwierdzić trzeba, że w pojęciu „rażąca niesprawiedliwość” mieści się między innymi orzeczenie wydane na podstawie przepisu, który w chwili orzekania przez sąd odwoławczy już nie obowiązuje; tym bardziej gdy jest to rozstrzygnięcie, na podstawie którego dochodzi do faktycznego pozbawienia wolności oskarżonego. Sąd odwoławczy powinien zatem, dokonując kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku, dostrzec fakt uchylenia art. 96 k.k., a następnie rozważyć, czy w miejsce

zastosowanego przez sąd pierwszej instancji środka zabezpieczającego może zastosować inny środek, zgodny z obowiązującymi przepisami Kodeksu karnego, czy też powinien uchylić zawarte w zaskarżonym wyroku orzeczenie o środku zabezpieczającym.

To, że w omawianym zakresie nie doszło ani do zmiany, ani do uchylenia zaskarżonego wyroku stanowi naruszenie prawa i to naruszenie o charakterze rażącym, rodzi także dolegliwe i istotne skutki dla skazanego. W tym stanie rzeczy konieczne okazało się uchylenie zaskarżonej kasacją części wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, w którym uwzględnić należy obowiązujące obecnie przepisy.

kc